

Kuzeyde denize varmak için tren yolculuğunu seçtin. Dalgasız denizi geçerken de, içindeydin aynı trenin. Çünkü senin bindiğin yataklı vagonlar, kuzeydeki kara parçasını terk ederken, büyük bir geminin alt katına girmişlerdi. Otomatik, hava basıncıyla açılan dar kapıdan geçip daracık merdivenleri tırmanarak, geminin geniş güvertelerine çıksan da, bir tren yolcusu olduğun için, oraya, aşağıya demirlenmiş olan trene bağlı duyuyorsun kendini. Geminin üst katındaki lokantalarda ya da mağazalarda işin bittikten sonra zaten –çoğu kez olduğu gibi– aşağıya inip, trenin kompartımanında yeniden yerini almayı yeğliyorsun. Çoğu kez... güverteden, güneydeki kara görünmeden. Çünkü, gerçekten, çoğunlukla gece vaktine rastlıyor bu gemiyle yapılan tren yolculukları. Deniz sisle örtülü olmasa da, o koyu karanlıkta karaya yaklaşıp yaklaşılmadığını da iyice kestiremiyorsun. Açık güverteden, geminin çıkardığı dalgaların sesini duyuyorsun. Karanlıkta beyaz köpükleri gördüğün gibi. Ama büsbütün karanlık deniz. Gemi, hemen hemen sarsıntısız, güneydeki kara parçasına yanaşiyor, trenler rayların üzerinden sarsıntıyla çıkıyorlar; karada kendilerini bekleyen vagonlarla lokomotiflere ekleniyorlar.

Ama şimdi seni kuzeydeki küçük limandan, ovanın ortasındaki büyük kente ulaştıran uzun yolculuğu, birkaç gün önce, arkada bıraktın. O büyük kentte kaldın birkaç gün. Ardından, kentnin güneydoğu ucundaki oldukça تنها bir istasyondan yeniden trene bindin. Orta-Avrupa'ya doğru gidiyorsun. Vadilerden, ormanların arasındaki tren yollarından derine doğru. Denizlerden uzağa. Nereye doğru gidiyorsun ama?

Bir elinde deri çantası, öteki elinde de, gene küçük bir deri çanta içinde taşıdığı yazı makinesi olan yazar, burada, göl kıyısına yakın تنها bir banliyö semtinin istasyonunda iner, perondaki küçük kalabalıkla birlikte, geniş merdivenlerden aşağıya inip birkaç peronu birbirine bağlayan alttaki tünele girer, peronlara çıkan merdivenleri geçtikten sonra, genişçe bir altgeçitten, yukarıdaki caddenin öte yanına, caddenin sağ kaldırımına ulaşan geçidi boydan boya yürür, merdivenlerle caddenin karşısındaki kaldırıma ulaşır. Orada bulunan, küçük büfenin önünden geçecek, biraz ötedeki köşeyi dönecek, göl kıyısına uzanan evlerin arasındaki yolda otuz, kırk metre daha yürüyecek, büyük bir bahçe kapısından içeriye girecek.

Bahçenin ortasındaki büyük konak, yazarların çalışmaları için düzenlenmiş özel bir yapıdır. Orada önceden yazışarak ayırttığı odasına çıkacak biraz sonra. Büyük ahşap kapıyı açacak, geniş tavanlı girişten tahta merdivenlerle yönetim bölümündeki odalara varacak, bayan sekreterin odasında, onun kendisine uzattığı zarfın içindeki anahtarı alacak, dar koridoru geçecek, gene –ama bu defa geniş olmayan– tahta merdivenlerden yukarıya çıkacak, yönetim odalarının üstündeki yarı çatı katındaki uzun, ince odanın kapısını açacak, biraz sonra üç, beş parça eşyasını yerleştireceği, ama şimdi kapının yanında dururken bomboş uzanan odaya, önündeki çalışma günlerinin verdiği tedirginlikle bakacak, sonra da, gerçekten gömleklerini gardıroba, yazı makinesiyle kâğıtlarını masanın üzerine, ilaçlarını gardırobun başka bir gözüne, dergiyle gazetelerini de, bir koltuğun önündeki daha alçak bir sehpaye yerleştirecek, böylece –önünde uzanan, onu nereye götüreceğini bilmediği– düş dünyasının belirsiz boşluğunun ürküntüsünü duyar gibi olacak (bütün bu yolculuklar, trenler, kentler, yitirilen kentler o denli birbirine karıştı ki), duvarın dibindeki tahta karyolasının ucuna oturacak, yaklaşan kışın bu kısa günlerinde çalışmasını nasıl düzene koyacağını düşünecek. Nereden başlayacak işe? Nereye kadar gidecek? Anlatacağı yolculuk, birkaç yıl önce yaptığı gerçek bir yolculuk mu olacak? Gerçekten, birkaç

yıl önce, gene bu mevsime yakın aylarda Orta-Avrupa'nın derinliklerine gitti mi o? Yoksa gençlik yıllarından bu yana, tam bir düşünce oyunu haline getirmeksizin, hep küçük parçalarını birbirine ekleyip ayırdığı, üzerinde büyük bir hayal kurmaya cesaret edemediği bu yolculuğu, gene o küçük parçaları bir araya getirerek gene kendisi mi yarattı? Düşlediklerini gerçek mi sayıyor bu yazar? Yoksa artık, bu olgunluk çağında, gerçeğe düşü biribirinden ayırt edemiyor mu? Ağaçlıklı vadilerin, ormanların, küçük tepeler arasında akan büyük bir nehrin kıyısındaki o karanlık kente mi bu yolculuk? Yoksa, bir türlü dönemediği, denizler arasında yüzen, gri silüetinde minarelerin dikey çizgisi görünen o hayal kente mi? Yoksa hiçbiri değil de, gerçekten, bu yazar çalışma odalarında kurduğu, kendi kendine yarattığı bir yolculuk mu bu? Yoksa, yalnızlığının merkezi olmuş bu boş odalarda, artık hüznle karışan içine, kendi içine yaptığı bir yolculuk mu bu? Burada, bu küçük pencerelerine Eylül güneşinin vurduğu çatı katında.

Trenle vadilerden aŖađıya doğru iniyorsunuz. Bu defa, bu tren yolculuğunda hiç de yalnız değilsin. Kuzeydeki geniŖ ovanın ortasında yer alan büyük kente –savaŖta yıkılmıŖ olan o ünlü baŖkente– kadar yalnız geldin. Kuzeydeki o çok büyük yarımadaı, trenle, güneydeki kıyılarına kadar aŖtın. Sonra, güney kıyısından, seyahat ettiğin vagonla birlikte gemiye bindin, durgun denizi geçtin. Ardından, burada –bu büyük ovada– kış yaklaŖırken o büyük kente doğru yol aldın. Orada seni bekleyecek olan yol arkadaŖını bulvardaki kahvelerden birinde buldun. Telefonla szleŖtiđiniz yerde –o da çok uzak bir yerden, buranın doğusundan gelmiŖti– oturuyordu. Siyah saçları omuzlarına kadar dökülüyor, çıktığı, önceden kararlaŖtırdıđı, ama seninle de buluŖabilmek için uzatığı gezisine, bu kentten baŖlayarak sana katılıyordu iŖte. Uzun yıllardır böyle olmadı mı? Yolculuğunu srdrdğn, ıŖıkları yanmayan karanlık trenin kompartımanlarına birçok insan geldi, kimisiyle çok yakın olduğunu sandığın birçok insan. Sonra trenin kısa bir süre için durduğu ara istasyonlarda inip gittiler. Kendini bütün bütüne yalnız seyahat ediyor sandığın zamanlar da oldu. Ama gene kompartımanına bindiler; karanlık içinde yol alan, bazen bir tünele giren, bazen ıŖıklı ovalara çıkan treninin. Ŗimdi sen de, gerçek bir yolculuğu yaŖamının simgesiymiŖ gibi dŖnerek, onu derinleŖtirmeye alıŖarak srdryorsun aynı imgeyi, ormanların içine doğru, vadilerden, yamaçların yanı sıra aılmıŖ tren yollarından, fabrika artıklarının suya karıŖtıđı, toprağın kazılarak, kum yığınlarının yükseltilerek, zaman zaman geniŖleyen evre arazinin, içinden dereler akan, fabrikaların dumanlarının tttğ yerlerden geçerek.

Birlikte kalktınız, kompartımandan çıkararak, trenin lokantasına doğru yrdnz. Küçük sarsıntılarla sallanan –nk bu dar vadilerde oldukça yavaŖ yol alıyordu tren– vagonları birbirine bağlayan bölmeleri geçtiniz, hemen iki vagon ötedeki lokantaya girdiniz.

Lokanta-vagonda, uzunca boylu, saçları beyazlaşmış bir garsondu sizi bekleyen. Pencerenin yanındaki boş masalardan birini gösterir gibi oldu, ardından da, biraz sonra geleceğini, sizinle ilgileneneğini belli eden bir işaret yaparak vagonun mutfak bölümüne doğru yürüdü.

“Önce iki votka,” dedin yeniden geldiğinde, “bir de bira.”

Trenin sınırı geçerek bu yeni girdiği ülkedeki biranın tadına bakmak istiyordun.

“Sonra yemekleri söyleyeceğim size.”

Uzun boylu garson, onunla hiçbir dilde anlaşamasanız bile, sizin isteklerinizi anlayacağını, yerine getireceğini belirten bir işaret yaptı ve birkaç sayfadan oluşan kartta, yemeklerin yer aldığı sayfayı aralayarak, elindeki kalemle yemek listesini işaret etti.

“İçmedim değil bu ülkenin birasını. Ama dışarıda satılanlar, içerde dağıtılan kadar iyi olmuyor. *Pilsen*. *Pilsen* adlı şehirde yapıyor bu biralar. Keskin, sertçe, tatlı olmayan biralar bunlar.”

Yemek yerken alçak bir sesle, uzun uzun konuştunuz aranızda bıraktığınız insanları. Gittiğiniz kentin gri, gotik ve barok yalnızlığı, katedrallerin gölgesi, sanki şimdiden sizi içine çekiyordu. Arkada bıraktığınız günlerin tortusu, tren yolunun kıyısında uzanan kış yaprakları gibi savruluyordu. Orada yalnızca siz –sen ve o– vardınız. Yolculuğunuzu bilen yoktu. Dünyadan kopmuş gibiydiniz. Böylece, akşamüzerleri güneşin altın rengi ışıkları camlarına vuran gri kentin avlularıyla, küçük alanlarında sizi bekleyen yalnızlığın yaklaştığını daha da duyuyor gibiydiniz.

Ardından, yeniden kompartımanınıza döndüğünüzde, yaklaşan kış mevsiminin, erken inmeye başlayan akşam vakti yaklaşıyordu sanki. Oysaki Eylül ayının ortası henüz yeni geçmişti. Buralarda iklim başkaydı. Belki de, bu küçük tepeler, onlar, güneşin ışıklarını kapatıyorlardı. Öyle sanıyordun ki, trenin geçtiği yerlerde, dışarıda hava pek de soğuk değildi. Belki de, burada, bu mevsime göre oldukça iyi sayılırdı.

Fabrikaların bulunduğu yerlerde açılmış toprağın boz rengiyle, havanın gri-boz akşam rengi birbirine karışıyor gibiydi. Güneş görünmüyor, tepelerin ardında bulunuyor, ağaçların arasından belirsiz ışığı vuruyordu. Gündüzün rengi hızla kayboldu. Tren küçük evlerin yanı sıra gidiyordu. Koloniler, çatıları ıslak kır evleri, bahçelerin kıyısındaki küçük yapılar.. Arada bir de küçük

istasyonlarda duruyordu. Tren yolu bazen kıvrılıyor, geniş, derin bir perspektifin görülmesini önlüyordu. Ardından gece karanlığı bastırır gibi oldu. Gecenin yaklaşmasıyla her şey kendi bir örnek rengine büründü. Karanlık bilinmeyenin, sizin kulağınıza kadar ulaşamayan fısıltılarını taşıyordu içinde.